Analizy i raporty statystyczne
Statistical analyses and reports

GUS

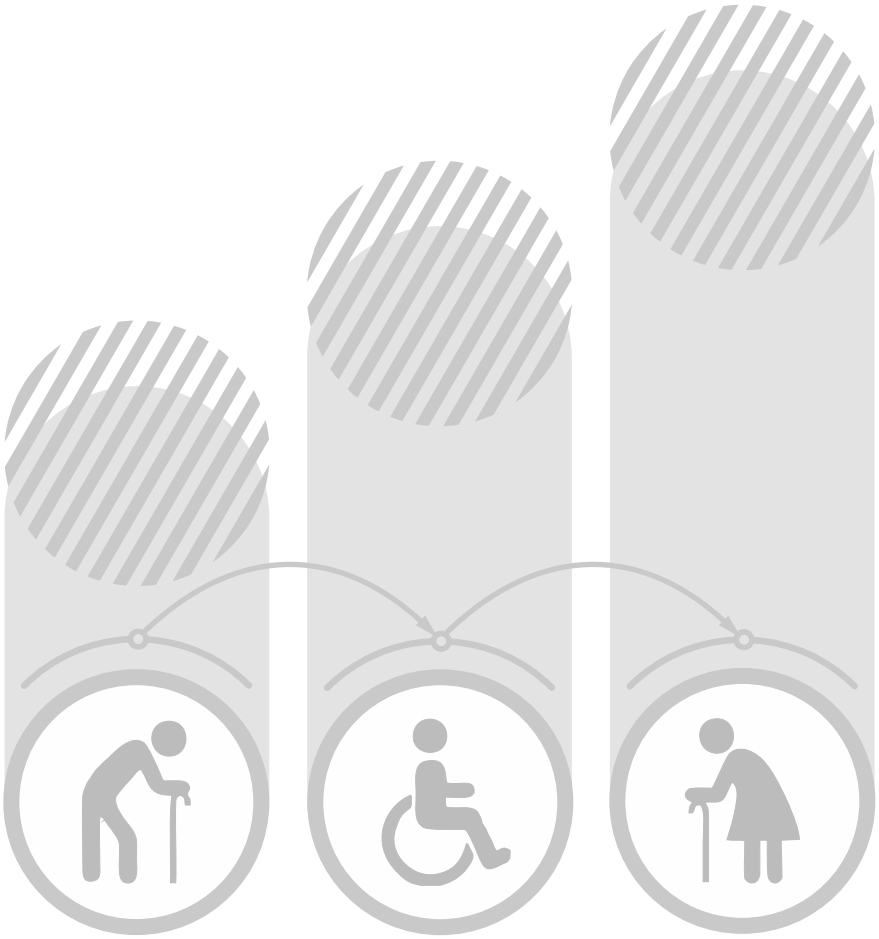
Warszawa, Warsaw 2026

Emerytury i renty w 2025 r.

Retirement and other pensions in 2025

Analizy i raporty statystyczne
Statistical analyses and reports

GUS

Emerytury i renty w 2025 r.

Retirement and other pensions in 2025

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2026

Opracowanie merytoryczne
Content-related works
Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych
Statistics Poland, Social Research Department

Pod kierunkiem
Supervised by
Izabela Grabowska

Zespół autorski
Editorial team
Joanna Mikke, Szymon Wozniak

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics
Andrzej Paluchowski, Marek Bartosz

ISSN 2956-2910

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on website
stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Z przyjemnością przekazujemy Państwu kolejną edycję publikacji „Emerytury i renty". To kompleksowe opracowanie statystyki publicznej dotyczące rent i emerytur w Polsce, a także osób i gospodarstw domowych, które z nich korzystają. Celem publikacji jest przedstawienie aktualnej sytuacji oraz ukazanie zmian w strukturze świadczeniobiorców i wysokości otrzymywanych świadczeń.

Publikacja opiera się na różnorodnych źródłach informacji, w tym danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Wykorzystano również wyniki badań statystyki publicznej, takich jak „Badanie budżetów gospodarstw domowych" oraz „Europejskie badanie dochodów i warunków życia" (EU-SILC).

Opracowanie zawiera analizę liczebności i struktury populacji emerytów i rencistów, wysokości oraz zróżnicowania świadczeń emerytalno-rentowych, a także przeciętnych emerytur i rent. Obejmuje również informacje o dochodach i wydatkach gospodarstw domowych emerytów i rencistów, ich warunkach mieszkaniowych oraz zagrożeniu ubóstwem. Całość uzupełnia część metodologiczna, zawierająca definicje pojęć stosowanych w statystyce emerytur i rent.

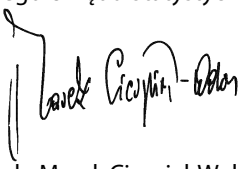
Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem informacji o sytuacji materialnej emerytów i rencistów w Polsce oraz o wydatkach publicznych na świadczenia emerytalno-rentowe. Na stronie Głównego Urzędu Statystycznego znajdą Państwo także inne materiały statystyczne związane z tą tematyką serdecznie zachęcamy do zapoznania się z nimi.

Dyrektor
Departamentu Badań Społecznych

dr hab. Izabela Grabowska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr hab. Marek Cierpiał-Wolan

Warszawa, listopad 2026 r.

Preface

We are pleased to present the latest edition of our publication titled 'Retirement and other pensions'. This comprehensive study contains official statistics on various types of pensions in Poland, as well as individuals and households that receive them. The aim of the publication is to provide an up-to-date overview of the current situation of the beneficiaries, illustrate the changes in their structure and present information on the level of the benefits they receive.

The publication is based on a variety of sources of information, including data from the reporting systems of the Social Insurance Institution, the Agricultural Social Insurance Fund, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration, the Ministry of Justice, and the Institute of Labour and Social Studies. It also incorporates the results from official statistical surveys such as the 'Household Budget Survey' and the 'EU Statistics on Income and Living Conditions' (EU-SILC).

The study includes an analysis of the size and structure of the population receiving retirement and other types of pensions, the level and diversity of such benefits, as well as their average amounts. It also presents information on the income and expenditure of the beneficiaries' households, their housing conditions and whether they are at risk of poverty. The publication is complemented by a methodological section containing the definitions of the terms used in statistics relating to retirement and other pensions.

We trust that this publication will serve as a valuable source of information on the material situation of different types of pensioners in Poland, as well as public expenditure on retirement and other pensions. Additional statistical materials related to this subject are available on the website of Statistics Poland, which we warmly encourage you to explore.

Director
Social Research Department

Izabela Grabowska, Assoc. Prof.

President
of Statistics Poland

Marek Cierpiał-Wolan, Assoc. Prof.

Warsaw, November 2026

Spis treści
Contents

Przedmowa ... 3
Preface ... 4

Spis wykresów ... 7
List of charts ... 7

Spis map ... 8
List of maps ... 8

Spis tablic ... 8
List of tables ... 8

Objaśnienia znaków umownych ... 9
Symbols ... 9

Ważniejsze skróty ... 9
Major abbreviations ... 9

Wstęp ... 10
Introduction ... 11

Synteza ... 12
Executive summary ... 13

Rozdział 1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów ... 15
Chapter 1. Number and structure of retirees' and pensioners' population ... 15

1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe ... 17
1.1 Persons receiving retirement and other pension benefits ... 17

1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne ... 18
1.2 Persons receiving retirement pensions ... 18

1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy ... 19
1.3 Persons receiving disability pensions ... 19

1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne ... 19
1.4 Persons receiving survivors pensions ... 19

Rozdział 2. Kwoty brutto świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce ... 20
Chapter 2. Gross amount of retirement and other pension benefits in Poland ... 20

2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS ... 20
2.1 Amount of retirement and other pension benefits from SII ... 20

2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS ... 22
2.2 Amount of retirement and other pension benefits from ASIF ... 22

2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS ... 23
2.3 Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ ... 23

2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2025 ... 24
2.4 Changes of average monthly retirement pension in 2000-2025 ... 24

Rozdział 3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów 27
Chapter 3. Situation of retirees' and pensioners' households 27

3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów 27
3.1 Income of retirees' and pensioners' households 27

3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów 27
3.2 Expenditures of retirees' and pensioners' households 27

3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania 28
3.3 Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households 28

3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów 29
3.4 Housing conditions retirees' and pensioners' households 29

3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów 29
3.5 Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households 29

3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów 29
3.6 The subsistence minimum and social minimum for retirees' households 29

3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów 31
3.7 Subjective opinion about health of retirees' and pensioners' 31

Uwagi metodologiczne 32
Podstawowe definicje 34

Methodological notes 36
Basic definitions 38

Spis wykresów
List of charts

Wykres 1. Struktura populacji emerytów i rencistów w 2025 roku 15
Chart 1. Structure of retirees' and pensioners'population in 2025 15

Wykres 2. Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób) 16
Chart 2. Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand persons) 16

Wykres 3. Osoby pobierające emerytury w grudniu 2025 roku według wieku (w tys.) 18
Chart 3. Persons receiving retirement pensions in December 2025 by age (in thousands) 18

Wykres 4. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2025 roku (w tys. zł) 20
Chart 4. Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2025 (in thousand PLN) 20

Wykres 5. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2025 roku (w tys. zł) 22
Chart 5. Amount of retirement and other pension benefits from the ASIF in 2025 (in thousand PLN) 22

Wykres 6. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2025 roku (w tys. zł) 24
Chart 6. Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ in 2025 (in thousand PLN) 24

Wykres 7. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej 25
Chart 7. Relation of the average monthly gross retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy 25

Wykres 8. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej 26
Chart 8. Relation of the average monthly gross retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy 26

Wykres 9. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich 30
Chart 9. Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households 30

Spis map
List of maps

Mapa 1. Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców w 2025 roku 17
Map 1. Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2025 17

Spis tablic
List of tables

Tablica 1. Odsetek osób otrzymujących świadczenia emerytalne z ZUS w określonej wysokości w stosunku do mediany 21
Table 1. Percentage of people receiving retirement benefits from SII in a certain amount relative to the median 21

Objaśnienia znaków umownych
Symbols

Symbol Symbol		Opis Description
Kreska	(–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
"w tym" "of which"	(–)	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all the components of the sum are given
Kropka	(.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero	(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
Zero	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit

Ważniejsze skróty
Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
ZUS SII	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution
KRUS ASIF	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
MON MND	Ministerstwo Obrony Narodowej Ministry of National Defence
MS MJ	Ministerstwo Sprawiedliwości Ministry of Justice
MSWiA MIA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministry of Interior and Administration
FUS SIF	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Fund
FER PF	Fundusz Emerytalno-Rentowy Pension Fund
GBRZ GBRZ benefit	Oznaczenie świadczenia rolnego wypłacanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w wysokości 50% ze względu na uprawnienia do świadczeń pracowniczych zbiegających się ze świadczeniami zagranicznymi Agricultural benefit paid by the Agricultural Social Insurance Fund in an amount of 50% of that benefit due to right to emloyee benefits simultaneous to foreign benefits

Wstęp

Publikacja została opracowana na podstawie danych ze sprawozdawczości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Ministerstwa Obrony Narodowej (MON), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), Ministerstwa Sprawiedliwości (MS) oraz Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS). Ponadto wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej z „Badania budżetów gospodarstw domowych" i „Europejskiego badania dochodów i warunków życia" (EU-SILC).

Introduction

This publication was prepared based on data from the Social Insurance Institution (SII), the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF), the Ministry of National Defence (MND), the Ministry of Interior and Administration (MIA), the Ministry of Justice (MJ), and the Institute of Labour and Social Affairs (IPiSS). Additionally, it utilized the results of public statistics surveys from the Household Budget Survey and the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC).

Synteza

W 2025 r. w Polsce było 9,45 mln emerytów i rencistów (wzrost o 0,7% względem 2024 r.), co stanowiło 25,3% ludności kraju. Liczba emerytów wyniosła 7,47 mln osób (wzrost o 1,1%), czyli 20,0% ludności, a rencistów z tytułu niezdolności do pracy 0,68 mln osób (spadek o 4,2%), czyli 1,8% ludności. W latach 2000–2025 liczba emerytów generalnie rosła, a rencistów malała. W 2000 r. emeryci i renciści stanowili 24,4% ludności, a w 2025 r. – 25,3%, przy wzroście udziału emerytów i spadku udziału rencistów.

Łączna kwota świadczeń emerytalno-rentowych w 2025 r. wyniosła 450,0 mld zł (wzrost o 8,9% w porównaniu do poprzedniego roku), z tego na system pozarolniczy przypadło 423,6 mld zł, a rolniczy 26,4 mld zł. Z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) wypłacono 391,2 mld zł, z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), 18,0 mld zł, z Ministerstwa Obrony Narodowej (MON) 11,4 mld zł, a z Ministerstwa Sprawiedliwości (MS) 3,0 mld.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty w 2025 roku kształtowały się następująco: 4 054,57 zł z ZUS, 2 228,07 zł z KRUS, 5 946,63 zł z MON, 6 335,27 zł z MSWiA, 6 410,72 zł z MS.

Łącznie na emerytury w 2025 r. wydano 366,4 mld zł (wzrost o 9,0% w porównaniu do poprzedniego roku), z tego na system pozarolniczy przypadło 345,9 mld zł, a na rolniczy 20,5 mld zł. Z ZUS wypłacono 319,6 mld zł, z MSWiA 15,1 mld zł, z MON 8,7 mld zł, a z MS 2,5 mld zł.

Przeciętne miesięczne emerytury w 2025 r. wyniosły 4 178,94 z ZUS, 2 210,58 z KRUS, 6 843,25 zł z MS, 6 839,22 zł z MSWiA i 6 409,01 zł z MON.

Na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2025 r. przeznaczono 24,8 mld zł (wzrost o 3,2% w porównaniu do poprzedniego roku), z tego 20,8 mld zł z systemu pozarolniczego i 4,0 mld zł z systemu rolniczego. Z ZUS wypłacono 19,3 mld zł, z MSWiA 0,8 mld zł, z MON 0,6 mld zł, a z MS 0,1 mld zł.

Przeciętne miesięczne renty z tytułu niezdolności do pracy wyniosły: 3 286,15 z ZUS, 2 057,81 z KRUS, 5 243,82 zł z MS, 5153,66 zł z MON i 4 874,79 z MSWiA.

Na renty rodzinne w 2025 r. wydano 58,8 mld zł (wzrost o 10,9% w porównaniu do poprzedniego roku), z tego 57,0 mld zł z systemu pozarolniczego i 1,8 mld z systemu rolniczego. Z ZUS wypłacono 52,4 mld zł, z MSWiA 2,1 mld zł, z MON 2,1 mld zł, z MS 0,3 mld zł.

Przeciętne miesięczne renty rodzinne wyniosły: 3 701,15 z ZUS, 3 073,09 z KRUS, 4 625,85 z MS, 4 339,82 z MSWiA i 4 733,10 z MON.

Relacja średniej emerytury z ZUS do przeciętnego wynagrodzenia w 2025 r. wyniosła 55,4%, zanotowano nieznaczny spadek w porównaniu do 2024 r. W przypadku KRUS relacja ta wyniosła – 28,5%, co oznacza spadek o 1,1 p. proc w porównaniu do 2024 r.

Liczba emerytów w Polsce rośnie, podczas gdy liczba rencistów maleje. Świadczenia i łączna kwota wydatków emerytalno-rentowych systematycznie rosną, szczególnie w systemie pozarolniczym. Mimo wzrostu nominalnych świadczeń, relacja do przeciętnego wynagrodzenia utrzymuje się na podobnym lub nieco niższym poziomie. Dochody emerytów rosną realnie, choć wciąż są nieco niższe od średnich dochodów w kraju.

Executive summary

In 2025, there were 9.45 million retirees and pensioners in Poland (a 0.7% increase compared to 2024), representing 25.3% of the country's population. The number of retirees was 7.47 million (1.1% increase), or 20.0% of the population, and disability pensioners numbered 0.68 million (4.2% decrease), or 1.8% of the population. Between 2000 and 2025, the number of retirees generally increased, while the number of disability pensioners decreased. In 2000, retirees and disability pensioners constituted 24.4% of the population, and in 2025 – 25.3%, with an increase in the share of retirees and a decrease in the share of disability pensioners.

The total amount of retirement and other pension in 2025 was PLN 450.0 billion (an increase of 8.9% compared to the previous year), of which PLN 423.6 billion went to the non-agricultural system and PLN 26.4 billion to the agricultural system. PLN 391.2 billion was paid from the Social Insurance Institution, PLN 18.0 billion from the Ministry of Interior and Administration, PLN 11.4 billion from the Ministry of National Defense, and PLN 3.0 billion from the Ministry of Justice.

The average monthly retirement and other pension in 2025 were as follows: PLN 4 054.57 from Social Insurance Institution, PLN 2 228.07 from Agricultural Social Insurance Fund, PLN 5 946.63 from the Ministry of National Defense, PLN 6 335.27. from the Ministry of Interior and Administration, and PLN 6 410.72 from the Ministry of Justice.

A total of PLN 366.4 billion was spent on retirement in 2025 (an increase of 9.0% compared to the previous year), of which PLN 345.9 billion went to the non-agricultural system and PLN 20.5 billion to the agricultural system. PLN 319.6 billion was paid from the Social Insurance Institution, PLN 15.1 billion from the Ministry of Interior and Administration, PLN 8.7 billion from the Ministry of National Defense, and PLN 2.5 billion from the Ministry of Justice.

Average monthly pensions in 2025 amounted to PLN 4 178.94 from Social Insurance Institution, PLN 2 210.58 from Agricultural Social Insurance Fund, PLN 6 843.25 from the Ministry of Justice, PLN 6 839.22 from the Ministry of Interior and Administration, and PLN 6 409.01 from the Ministry of National Defence.

PLN 24.8 billion was allocated for disability pensions in 2025 (an 3.2% increase compared to the previous year), including PLN 20.8 billion from the non-agricultural system and PLN 4.0 billion from the agricultural system. PLN 19.3 billion was paid from the Social Insurance Institution, PLN 0.8 billion from the Ministry of Interior and Administration, PLN 0.6 billion from the Ministry of National Defense, and PLN 0.1 billion from the Ministry of Justice.

Average monthly disability benefits amounted to: PLN 3 286.15 from Social Insurance Institution, PLN 2 057.81 from the Agricultural Social Insurance Fund, PLN 5 243.82 from the Ministry of Justice, PLN 5 153.66 from the Ministry of National Defense, and PLN 4 874.79 from the Ministry of Interior and Administration.

PLN 58.8 billion was spent on survivors' pensions in 2025 (an increase of 10.9% compared to the previous year), including PLN 57.0 billion from the non-agricultural system and PLN 1.8 billion from the agricultural system. PLN 52.4 billion was paid from the Social Insurance Institution, PLN 2.1 billion from the Ministry of Interior and Administration, PLN 2.1 billion from the Ministry of National Defense, and PLN 0.3 billion from the Ministry of Justice.

Average monthly survivors' pensions amounted to PLN 3 701.15 from Social Insurence Institution, PLN 3 073.09 from Agricultural Social Insurance Fund, PLN 4 625.85 from the Ministry of Justice, PLN 4 339.82 from the Ministry of Interior and Administration, and PLN 4 733.10 from the Ministry of National Defense.

The relation of the monthly average gross retirement pension from non-agricultural social security system to the monthly average gross wages and salaries in the national economy in 2025 was 55.4%, a slight de-

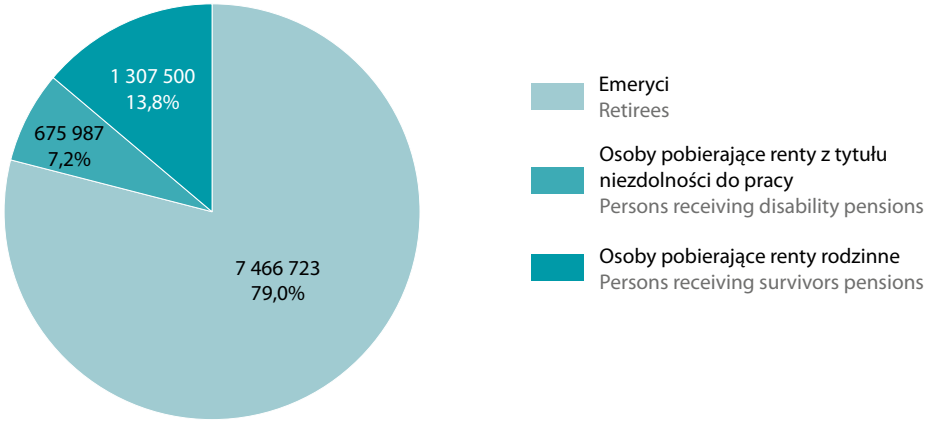
crease compared to 2024. In the case of agricultural system , this ratio was -28.5%, which means a decrease of 1.1 percentage points compared to 2024.

The number of retirees in Poland is growing, while the number of disability pensioners is decreasing. Retirement pensions and total pension expenditure are steadily rising, particularly in the non-agricultural system. Despite the increase in nominal benefits, the ratio to average wages remains similar or slightly lower. Pensioners' incomes are rising in real terms, though they are still slightly lower than the national average.

Rozdział 1. Liczebność i struktura populacji emerytów i rencistów
Chapter 1. Number and structure of retirees' and pensioners' population

W 2025 r. liczba emerytów i rencistów w Polsce wyniosła 9 450,0, tys. osób i była o 0,7% wyższa niż w roku poprzednim. Dominowały w tej grupie osoby pobierające emerytury, których liczba w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 80,4 tys. osób, tj. o 1,1%, podczas gdy łączna liczba rencistów zmniejszyła się o 14,8 tys. osób, tj. o 0,7%. Emeryci i renciści stanowili 25,3% ludności Polski, z czego 20,0% emeryci, a 5,3% renciści.

Wykres 1. Struktura populacji emerytów i rencistów w 2025 roku
Chart 1. Structure of retirees' and pensioners'population in 2025

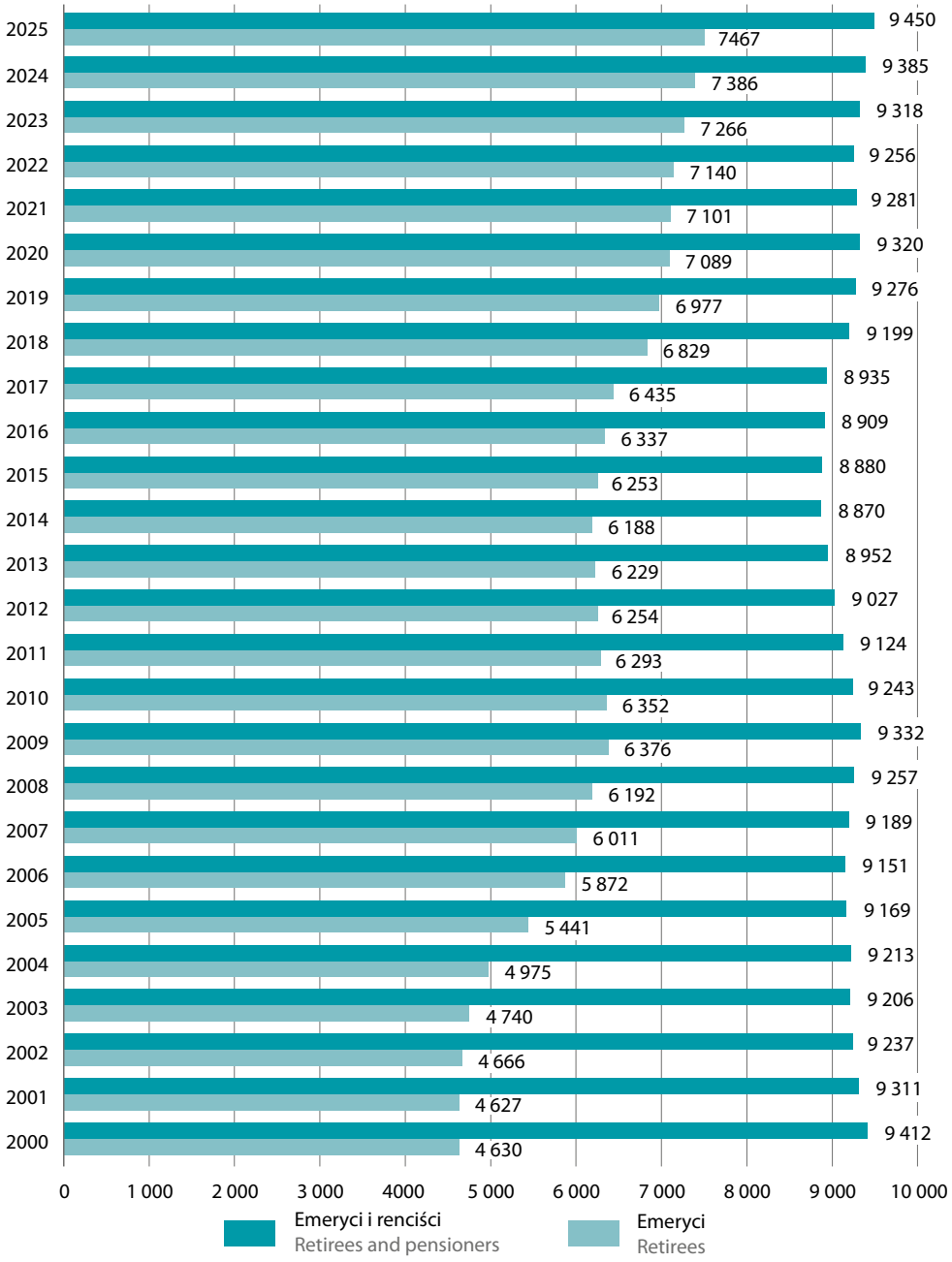

Strukturę populacji emerytów i rencistów w latach 2000-2025 przedstawiono na wykresie 2. W latach 2000--2006 obserwowano systematyczny spadek łącznej liczby emerytów i rencistów w Polsce, w następnych latach do 2009 r. – wzrost, a później od roku 2010 do 2014 – spadek. W okresie 2015-2020 zanotowano umiarkowany wzrost liczby emerytów i rencistów, najsilniejszy w 2018 r., a w latach 2021 i 2022 nastąpił kolejny niewielki spadek. W latach 2023-2025 r. ponownie zanotowano wzrost łącznej liczby emerytów i rencistów.

W okresie 2001-2009 odnotowano systematyczny, coroczny wzrost liczby emerytów (z 4 627 tys. w 2001 r. do 6 376 tys. w 2009 r.), przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. Niewielki spadek liczby emerytów wystąpił w latach 2010-2014. W okresie 2015-2023 ponownie odnotowano wzrost liczby emerytów przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. W 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wzrosła liczba emerytów o 80,4 tys. osób, tj. o 1,1%, a liczba rencistów obniżyła się o 14,8 tys. osób (spadek o 0,7%).

Porównanie bezwzględnej łącznej liczby emerytów i rencistów korzystających ze świadczeń w 2000 i w 2025 roku pokazuje, że obecnie ta grupa społeczno-ekonomiczna jest nieco bardziej liczna. Emeryci i renciści stanowili 24,4 procent populacji kraju – w 2000 r. , a w 2025 r. – 25,3% ludności Polski. W przypadku emerytów zaobserwowano wzrost z ok. 12% ludności Polski w 2000 r. do 20,0% w 2025 r. Zmniejszył się zaś odsetek rencistów (z 12,5% w 2000 r. do 5,3% w 2025 r.).

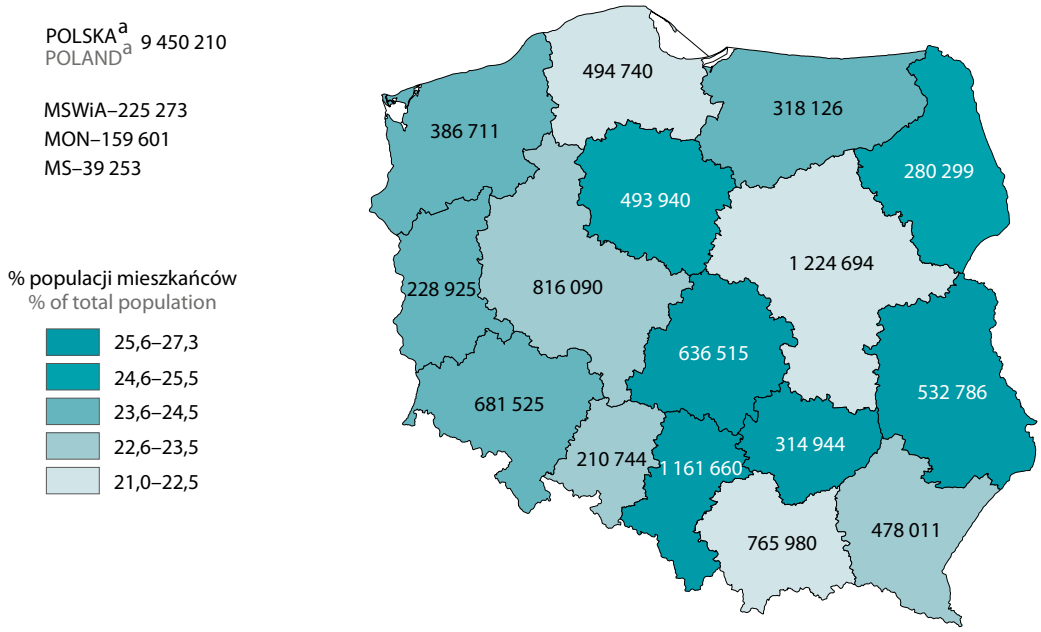
Wykres 2. Liczba emerytów i rencistów w Polsce (w tys. osób)
Chart 2. Number of retirees and pensioners in Poland (in thousand persons)

Liczbę emerytów i rencistów pobierających w 2025 r. świadczenia z ZUS i KRUS oraz jako odsetek populacji każdego województwa przedstawia mapa 1. Najwyższa liczba emerytów i rencistów została odnotowana w największych województwach: mazowieckim (1 224,7 tys. osób) i śląskim (1 161,7 tys. osób), natomiast najniższa – w województwach: opolskim (210,7 tys. osób) i lubuskim (228,9 tys. osób). Najwyższy odsetek emerytów i rencistów w liczbie ludności wynoszący 27,3% odnotowano w województwie świętokrzyskim, nieco niższy w województwach: łódzkim i śląskim (27,2%) oraz lubelskim (26,8%), a najniższy – 21,0% w województwie pomorskim.

Mapa 1. Liczba emerytów i rencistów według województw oraz jako odsetek populacji mieszkańców w 2025 roku

Map 1. Number of retirees and pensioners by voivodships and as percent of total population in 2025

a Łącznie z emerytami i rencistami, którzy otrzymują świadczenia MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w podziale na województwa.
a Including retirees and pensioners receiving benefits from the MND, the MIA as well as the MJ, not included in the territorial distribution by voivodships.

1.1 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalno-rentowe
1.1 Persons receiving retirement and other pension benefits

W 2025 r. emerytury i renty przeciętnie miesięcznie pobierało 9 450,2 tys. osób (wzrost o 0,7% w porównaniu do 2024 r.), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 8 464,6 tys. osób, tj. o 0,6% więcej niż w 2024 r., a z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 985,6 tys. osób, tj. o 1,7% więcej.

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 8 040,5 tys. osób, co stanowiło wzrost o 0,6% w porównaniu do 2024 r., z Ministerstwa Obrony Narodowej – 159,6 tys. osób (wzrost o 0,8%), z Ministerstwa Sprawiedliwości – 39,3 tys. osób (wzrost o 2,3%), z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – 225,3 tys. osób (wzrost o 1,1%).

W czternastu województwach odnotowano wzrost liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS, największy (o 1,8%) zaobserwowano w województwie podlaskim. Mniejsze wzrosty w przedziale od (1,0% do 1,4%) zanotowano w trzech województwach, jeszcze niższe (od 0,7% do 0,9%) w sześciu. W województwie dolnośląskim liczba emerytów i rencistów z ZUS pozostała bez zmian.

Tylko w województwie śląskim zanotowano nieznaczny spadek liczby osób pobierających emerytury i renty (o 0,3%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych emerytury i renty wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W czternastu województwach zwiększyła się liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS. Największy wzrost wystąpił w województwach: małopolskim (o 4,2%), śląskim (o 3,8%), podkarpackim (o 3,7%) i opolskim (o 2,4%). Spadek zanotowano

w województwie lubuskim (o 0,2%). W województwie warmińsko-mazurskim liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe pozostała bez zmian.

1.2 Osoby otrzymujące świadczenia emerytalne
1.2 Persons receiving retirement pensions

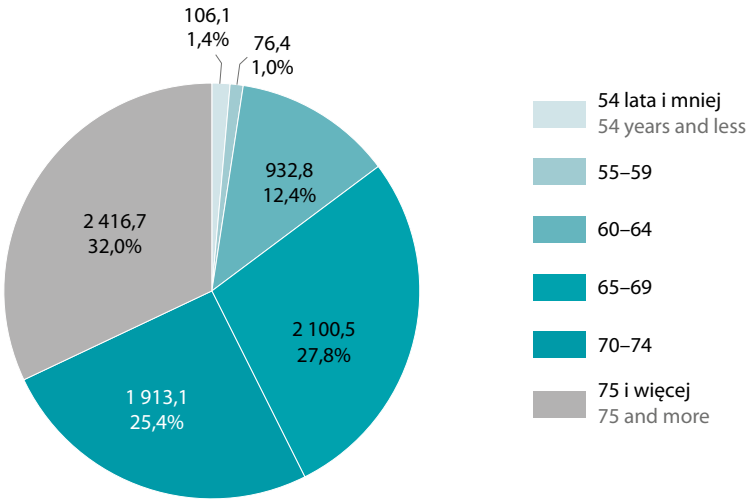
W 2025 r. **emerytury** przeciętnie miesięcznie pobierało 7 466,7 tys. osób (wzrost o 1,1% w porównaniu do 2024 r.), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych - 6 694,1 tys. osób, tj. o 1,1% więcej niż w 2024 r., a z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 772,6 tys. osób (liczba emerytów była o 1,3% wyższa niż w roku poprzednim).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia z ZUS wyniosła 6 372,5 tys. osób, tj. o 1,1% więcej w porównaniu do roku poprzedniego. Świadczenia z MON przeciętnie miesięcznie pobierało 113,3 tys. emerytów (wzrost o 1,7%), a wśród świadczeniobiorców z MS było 31,0 tys. emerytów – (wzrost o 3,0%). Przeciętna miesięczna liczba emerytów otrzymujących świadczenia emerytalne z MSWiA wyniosła 177,4 tys. osób (wzrost o 0,7%).

We wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby emerytów pobierających świadczenia z ZUS, najwyższy w województwach: podlaskim (o 2,2%), podkarpackim (o 1,9%), warmińsko-mazurskim (o 1,8%) i lubelskim (o 1,7%), a najniższy w województwie śląskim (o 0,3%).

W ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w czternastu województwach zanotowano wzrost liczby osób pobierających świadczenia emerytalne. Największe wzrosty odnotowano w województwach: małopolskim (o 3,8%), śląskim (o 3,3%) i podkarpackim (o 2,8%). Spadki zanotowano w województwach: lubuskim (o 0,9%) i podlaskim (o 0,1%).

Wykres 3. Osoby pobierające emerytury w grudniu 2025 roku według wieku (w tys.)
Chart 3. Persons receiving retirement pensions in December 2025 by age (in thousands)

W grudniu 2025 r., podobnie jak w grudniu 2024 r., najliczniejszą grupę osób wśród pobierających emerytury w ramach pozarolniczego i rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowiły osoby w wieku 65-69 lat (27,8%), natomiast najmniej liczną – świadczeniobiorcy w wieku 55-59 lat (1,0%). W stosunku do 2024 r. wzrósł udział świadczeniobiorców w wieku 70-74 lata o 0,3 p. proc. (do 25,4%) oraz w wieku 75 lat lub więcej o 1,8 p. proc. (do 32,0%). Spadł zaś w grupie wieku 60-64 lata o 0,8 p. proc. (do 12,4%), w grupie wieku 65-69 lat o 1,2 p. proc. oraz w grupie wieku 54 lata i mniej o 0,1 p.proc. W grupie wieku: 55-59 lat lub mniej udział świadczeniobiorców pozostał bez zmian.

Średni wiek osób przechodzących na emeryturę, którym świadczenie wypłaca ZUS, zbliżony jest do ustawowego wieku przejścia na emeryturę tj. 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn i w 2025 r. wyniósł 62,9 lat (łącznie dla kobiet i mężczyzn), z tego dla mężczyzn – 65,1, a dla kobiet – 60,9. W 2025 r. 94,4% kobiet uzyskało emeryturę w wieku 60-64 lata, a 98,4% mężczyzn w wieku 65 lat lub więcej.

1.3 Osoby otrzymujące renty z tytułu niezdolności do pracy
1.3 Persons receiving disability pensions

W 2025 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy** wypłacono przeciętnie miesięcznie 676,0 tys. osobom (o 4,2% mniej niż roku poprzednim), z tego w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych świadczenie pobierało 512,0 tys. osób, tj. o 5,1% mniej niż w 2024 r., z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 164,0 tys. osób (spadek o 1,4%).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 489,2 tys. osób. W skali całego kraju, w ZUS zanotowano spadek liczby osób otrzymujących renty o 5,3% w porównaniu do roku poprzedniego. W resortach „mundurowych" liczby te kształtowały się następująco: w MON – 8,9 tys. osób (spadek o 4,0%), w MS – 2,3 tys. osób (wzrost o 0,6%), natomiast w MSWiA –11,6 tys. osób (wzrost o 1,7 %).

Spadek liczby świadczeniobiorców pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy z ZUS odnotowano we wszystkich województwach. Największy wystąpił w województwach: warmińsko-mazurskim (o 7,0%), wielkopolskim i opolskim (po 6,9%), zachodniopomorskim (spadek o 6,3%), a najmniejszy w województwie kujawsko-pomorskim (spadek o 3,1%).

Wśród świadczeniobiorców z KRUS w czternastu województwach zanotowano spadek liczby osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy. Największy – w województwie warmińsko-mazurskim (o 4,0%), a najmniejszy – w województwie śląskim (o 0,4%). W województwie małopolskim zanotowano wzrost liczby osób pobierających renty z tytułu niedolności do pracy (o 0,5%), natomiast w województwie podkarpackim liczba osób pozostała bez zmian.

1.4 Osoby otrzymujące renty rodzinne
1.4 Persons receiving survivors pensions

W 2025 r. przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących **renty rodzinne** wyniosła 1 307,5 tys. (wzrost o 1,2% w porównaniu do 2024 r.), z tego z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 1 258,5 tys. osób (wzrost o 0,5%), z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – 49,0 tys. osób (wzrost o 22,9%).

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przeciętna miesięczna liczba osób otrzymujących renty rodzinne z ZUS wyniosła – 1 178,8 tys. osób (wzrost o 0,4% w porównaniu do poprzedniego roku). W resortach „mundurowych" liczby te kształtowały się następująco: w MON – 37,4 tys. osób (spadek o 0,4% w porównaniu do 2024 r.), w MS – 6,0 tys. osób (wzrost o 0,1%.), natomiast w MSWiA – 36,3 tys. osób pobierających renty rodzinne (wzrost o 3,1%).

W przypadku rent rodzinnych wypłacanych z ZUS w dwunastu województwach odnotowano wzrosty w odniesieniu do 2024 r. – od 2,8% w województwie lubelskim do 0,1% w województwach: wielkopolskim i zachodniopomorskim. W czterech województwach zanotowano spadki – od 0,1% w województwie pomorskim do 0,9 w województwie śląskim.

Liczba rent rodzinnych wypłacanych przez KRUS znacznie wzrosła we wszystkich województwach, od 9,5% w województwie warmińsko-mazurskim do 40,7% w województwie podkarpackim.

Rozdział 2. Kwoty brutto świadczeń emerytalno-rentowych w Polsce
Chapter 2. Gross amount of retirement and other pension benefits in Poland

Łączna kwota świadczeń emerytalno-rentowych ogółem w Polsce w 2025 r. wyniosła 449 965 mln zł i była wyższa o 8,9% w porównaniu do 2024 r.

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono 423 613,5 mln zł (wzrost o 9,0% w porównaniu do 2024 r.), z czego na wypłaty z ZUS przypadało 391 209,5 mln zł (wzrost o 9,1%), z MON – 11 389,1 mln zł (wzrost o 7,9%), z MS – 3 019,7 mln zł (wzrost o 9,9%), z MSWiA – 17 995,3 mln zł (wzrost o 6,2%).

Kwota emerytur i rent z KRUS wyniosła 26 351,4 mln zł (wzrost o 7,8% w porównaniu do 2024 r.).

Przeciętne miesięczne świadczenia emerytalno-rentowe brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosły 4 170,43 zł (wzrost o 8,3%), w tym z ZUS – 4 054,57 zł (wzrost o 8,5%), z MON – 5 946,63 zł (wzrost o 7,0%), z MS – 6 410,72 zł (wzrost o 7,4%), z MSWiA – 6 335,27 zł (wzrost o 9,1%).

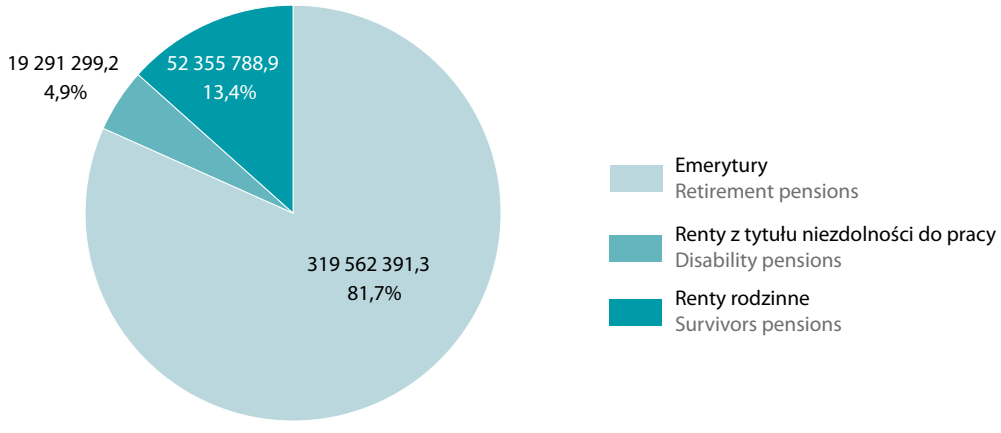
Natomiast w KRUS przeciętna wartość świadczenia emerytalno-rentowego ukształtowała się na poziomie 2 228,07 zł (wzrost o 5,9%).

2.1 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS
2.1 Amount of retirement and other pension benefits from SII

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z ZUS w 2025 r. wyniosła 319 562,4 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 9,3%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 19 291,3 mln zł (wzrost o 3,0%), natomiast na renty rodzinne – 52 355,8 mln zł (wzrost o 10,3%). Strukturę świadczeń wypłacanych przez ZUS przedstawia wykres 4.

W stosunku do 2024 r. udział emerytur w strukturze wypłaconych świadczeń emerytalno-rentowych zwiększył się o 0,1 p. proc. do 81,7%. Udział rent z tytułu niezdolności do pracy spadł o 0,3 p. proc. do 4,9%, a udział rent rodzinnych wzrósł o 0,2 p. proc. do 13,4%.

Wykres 4. Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS w 2025 roku (w tys. zł)
Chart 4. Amount of retirement and other pension benefits from SII in 2025 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z ZUS w 2025 r., podobnie jak w 2024 r., wypłacane były w województwach: śląskim – 49 714,3 mln zł i mazowieckim – 46 875,7 mln zł, a najniższe w województwach: opolskim – 7 664,0 mln zł i podlaskim 7 956,3 mln zł. W porównaniu do 2024 r. we wszystkich województwach odnotowano wzrost kwot przeznaczonych na świadczenia emerytalne, w przedziale od 10,5% w województwie podkarpackim do 8,3% w województwie śląskim.

Przeciętna miesięczna emerytura z ZUS w całym 2025 r. wyniosła 4 178,94 zł i wzrosła o 8,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 4 851,75 zł), a najniższe w województwie lubelskim (3 776,73 zł).

Z analizy[1] rozkładu wysokości świadczeń wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2025 r. wynika, że przeciętna wysokość emerytury według stanu na 31 marca 2025 r. (**średnia arytmetyczna**) wyniosła 4 045,20 zł, w przypadku mężczyzn – 4 978,67 zł, w odniesieniu do kobiet – 3 421,61 zł. Połowa świadczeniobiorców (**mediana**) otrzymywała emeryturę w wysokości do 3 544,38 zł. Połowa mężczyzn pobierała emeryturę w wysokości do 4 548,27 zł, natomiast połowa kobiet – w wysokości do 3 011,10 zł.

W marcu 2025 r. 7,3% osób otrzymywało emerytury niższe niż 50% mediany (poniżej 1 772,19 zł), natomiast 22,2% – wyższe niż 150% mediany (powyżej 5 316,57 zł), podczas gdy w 2024 r. emerytury poniżej 50% mediany otrzymywało 6,8% osób, a powyżej 150% – 22,1%.

Tablica 1. Odsetek osób otrzymujących świadczenia emerytalne z ZUS w określonej wysokości w stosunku do mediany

Table 1. Percentage of people receiving retirement benefits from SII in a certain amount relative to the median

Lata Years	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości **poniżej** 50% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of less than 50% of the median	Odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne* w wysokości **powyżej** 150% mediany Percentage of persons receiving a retirement benefit in the amount of over 150% of the median
2011	4,1	18,8
2012	3,7	18,1
2013	3,9	18,5
2014	4,2	19,0
2015	4,1	18,9
2016	5,9	18,0
2017	4,1**	18,3
2018	3,9	18,8
2019	4,6	18,8
2020	5,2	19,3
2021	5,6	19,9
2022	6,1	20,7
2023	6,4	21,6
2024	6,8	22,1
2025	7,3	22,2

* Bez dodatków pielęgnacyjnych.
* Without nursing supplements.

** W 2017 roku podwyższono minimalne świadczenia gwarantowane, w związku z tym zmniejszył się odsetek osób otrzymujących świadczenie emerytalne w wysokości poniżej 50% mediany.
** In 2017 minimum guaranteed benefits were increased, therefore the percentage of people receiving retirement benefits in the amount below 50% median were decreased.

Źródło: dane ZUS.
Source: data of SII.

1 Opracowanie Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS pt. „Struktura wysokości emerytur i rent wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2025 roku".

Na r**enty z tytułu niezdolności do pracy** znacząco więcej środków niż w innych województwach, przeznaczono w województwie śląskim – 3 521,5 mln zł (o 3,1%), a najmniej w województwie opolskim – 266,3 mln zł (o 1,2%) . We wszystkich województwach wystąpił wzrost kwot przeznaczonych na renty z tytułu niezdolności do pracy od 1,2% w opolskim do 5,1% w województwie kujawsko-pomorskim.

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z ZUS wyniosła 3 286,15 zł (wzrost o 8,8%). Podobnie jak w przypadku emerytur, najwyższe świadczenia wypłacano w województwie śląskim (przeciętnie 4 065,70 zł), natomiast najniższe w województwie województwie podkarpackim (2 853,30 zł) i łódzkim (2 858,58 zł).

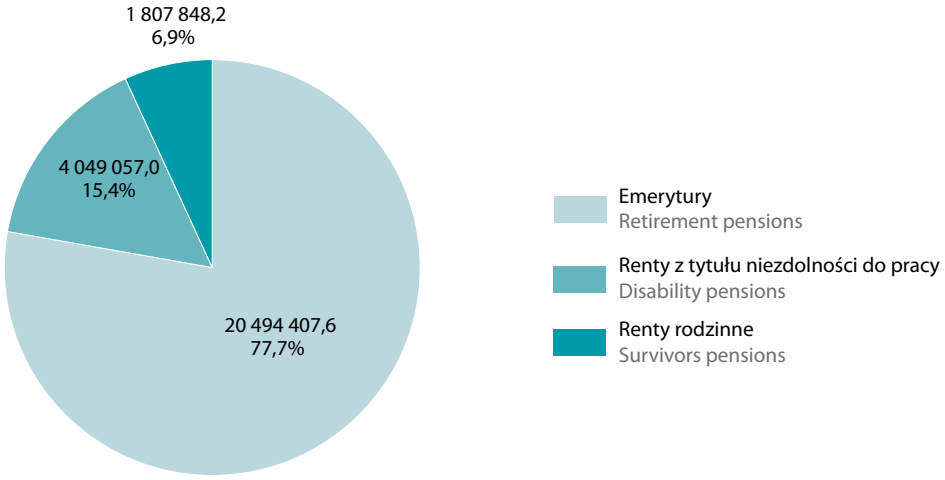
Na wypłaty **rent rodzinnych** najwięcej środków przeznaczono w województwie śląskim – 11 123,7 mln zł, a najmniej w województwie podlaskim – 975,4 mln zł . We wszystkich województwach zanotowano wzrost nakładów, od 8,3% w województwie śląskim do 12,3% w województwie podlaskim, 12,2% w województwie łódzkim i 12,1 w województwie lubelskim.

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z ZUS ukształtowała się na poziomie 3 701,15 zł i była wyższa o 9,8% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższe świadczenia, podobnie jak w przypadku emerytur i rent z tytułu niezdolności do pracy, wypłacono w województwie śląskim (średnio 4 461,60 zł), a najniższe w województwie podkarpackim (3 203,73 zł). W porównaniu do 2024 r. wzrost przeciętnej kwoty renty rodzinnej odnotowano we wszystkich województwach – od 9,0% do 11,1%. Najwyższy wzrost wystąpił w województwach: lubuskim (o 11,1%) i opolskim (o 10,9%), a najniższy w województwie lubelskim (o 9,0%).

2.2 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS
2.2 Amount of retirement and other pension benefits from ASIF

Łączna kwota przeznaczona na emerytury z KRUS w 2025 r. wyniosła 20 494,4 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 6,1%, na renty z tytułu niezdolności do pracy wydano 4 049,1 mln zł (wzrost o 4,7%), natomiast na renty rodzinne – 1 807,8 mln zł (wzrost o 43,1%). W kwotach emerytur i rent uwzględniane są świadczenia wypłacane jako renta wdowia co wpłynęło na duży wzrost świadczeń. Strukturę świadczeń wypłacanych przez KRUS przedstawia wykres 5.

Wykres 5. **Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z KRUS w 2025 roku (w tys. zł)**
Chart 5. Amount of retirement and other pension benefits from the ASIF in 2025 (in thousand PLN)

Najwyższe kwoty na **świadczenia emerytalne** z KRUS w 2025 r. wypłacane były w województwach: mazowieckim – 3 252,3 mln zł i lubelskim – 2 571,1 mln zł. Najniższą kwotę świadczeń zanotowano w województwie lubuskim – 264,2 mln zł. We wszystkich województwach odnotowano wzrost nakładów na świadczenia emerytalne. Największy wzrost wystąpił w województwach: małopolskim (o 7,5%) i wielko-

polskim (o 7,4%), niższy w województwie kujawsko-pomorskim (o 6,5%) i pomorskim (o 6,4%). Najniższe wzrosty zanotowano w województwach: lubuskim (o 3,2%) i śląskim (o 4,0%).

Przeciętna miesięczna emerytura z KRUS wyniosła 2 210,58 zł (wzrost o 4,7% w porównaniu z rokiem poprzednim). Najwyższe świadczenia wypłacono w województwach: lubuskim (przeciętna miesięczna emerytura wyniosła 2 374,98 zł) i zachodniopomorskim (2 293,82 zł). W sześciu województwach świadczenie to nie przekraczało przeciętnej dla kraju, najniższe było w województwie małopolskim (2 145,76 zł).

Na **renty z tytułu niezdolności do pracy** najwięcej środków przeznaczono z KRUS w województwie małopolskim – 574,6 mln zł (wzrost o 7,1% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie opolskim – 47,1 mln zł (wzrost o 3,2%).

Przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy z KRUS wyniosła 2 057,81 zł – wzrost o 6,2% w porównaniu do 2024 r. i jej wysokość w poszczególnych województwach była zawarta w przedziale od 2 010,21 zł (w województwie podkarpackim) do 2 100,13 zł (w województwie opolskim).

Na wypłaty **rent rodzinnych** z KRUS najwięcej środków przeznaczono w województwie mazowieckim – 291,6 mln zł (wzrost o 43,1% w porównaniu do roku poprzedniego), a najmniej w województwie lubuskim – 24,0 mln zł (wzrost o 43,2%). W porównaniu do 2024 r. we wszystkich województwach zaobserwowano wzrost nakładów, największy w województwie lubelskim (o 48,9%).

Przeciętna miesięczna renta rodzinna z KRUS ukształtowała się na poziomie 3 073,09 zł i wzrosła o 16,4% w stosunku do roku poprzedniego. Najwyższą przeciętną rentę rodzinną odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim – 3 827,87 zł i pomorskim – 3480,37 zł, a najniższą w województwach: małopolskim – 2 488,38 zł i śląskim – 2563,27 zł.

2.3 Wysokość świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS
2.3 Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ

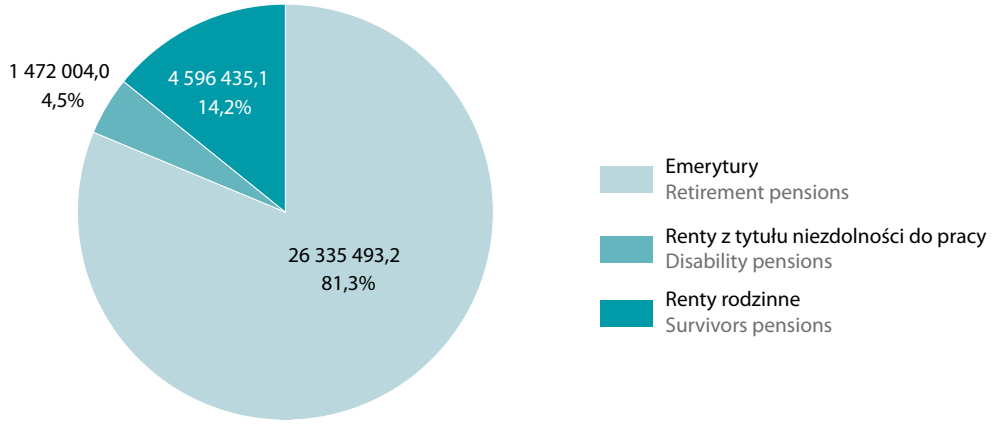
Niewielką, ale istotną i specyficzną częścią systemu emerytalno-rentowego są świadczenia wypłacane przez resorty: obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz sprawiedliwości. W 2025 r. te trzy ministerstwa wypłaciły łącznie 32 404,0 mln zł z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych (wzrost o 7,1% w porównaniu do 2024 r.). Największy udział w tych wydatkach miało MSWiA – 17 995,3 mln zł.

Największą część świadczeń wypłacanych łącznie przez MON, MSWiA i MS przeznaczono na wypłaty emerytur (26 335,5 mln zł dla 321,7 tys. emerytów). W 2025 r. zanotowano wzrost kwoty świadczeń emerytalnych o 7,2%, w porównaniu do roku poprzedniego.

Na wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy wydatkowano kwotę 1 472,0 mln zł (wzrost o 2,9%) dla 22,8 tys. osób.

Kwota wydatków na renty rodzinne wyniosła 4 596,4 mln zł (wzrost o 8,8%) dla 79,7 tys. osób.

Wykres 6. **Kwota świadczeń emerytalno-rentowych z MON, MSWiA i MS w 2025 roku (w tys. zł)**
Chart 6. Amount of retirement and other pension benefits from MND, MIA and MJ in 2025 (in thousand PLN)

Wzrost wydatków na **emerytury** był najwyższy w MS (o 10,4%), w MON wyniósł 8,9% a w MSWiA – 5,7%.

Wysokość przeciętnej emerytury w resortach w 2025 r. wyniosła: 6 843,25 zł w MS (wzrost o 7,4%), 6 839,22 zł w MSWiA (wzrost o 9,6%) oraz 6 409,01 zł w MON (wzrost o 7,1%). Podobnie jak w ZUS i w KRUS, emerytury były przeciętnie najwyższymi z wypłacanych świadczeń.

Wzrost wydatków na r**enty z tytułu niezdolności do pracy** zanotowano we wszystkich resortach – największy w MS o 8,5% w porównaniu do 2024 r. (ze 133,7 mln zł do 145,1 mln zł). W MON zanotowano wzrost wydatków renty z tytułu niezdolności do pracy o 2,5% (z 536,7 mln zł do 550,4 mln zł), natomiast w MSWiA o 2,2% (z 760,0 mln zł do 776,5 mln zł). Najwyższą przeciętną rentę z tytułu niezdolności do pracy wypłacił pion emerytalno-rentowy MS – 5 243,82 zł (wzrost o 8,0%). Wysokość tego świadczenia w MON wyniosła średnio 5 153,66 zł (wzrost o 6,8%) a w MSWiA – 4 874,79 zł (wzrost o 8,4%).

We wszystkich resortach zanotowano wzrost wydatków z tytułu **rent rodzinnych** w porównaniu do 2024 r., w MSWiA o 11,4% (z 1 923,5 mln zł do 2 141,9 mln zł), w MS o 6,4% (z 312,4 mln zł do 332,2 mln zł), a w MON o 5,1% (z 2 018,7 mln zł do 2 122,3 mln zł). Najwyższą przeciętną rentę rodzinną wypłacał MON – przeciętnie 4 733,10 zł (wzrost o 5,6%), niższą MS – 4 625,85 zł (wzrost o 6,3%), a najniższą MSWiA – 4 339,82 zł (wzrost o 6,4%).

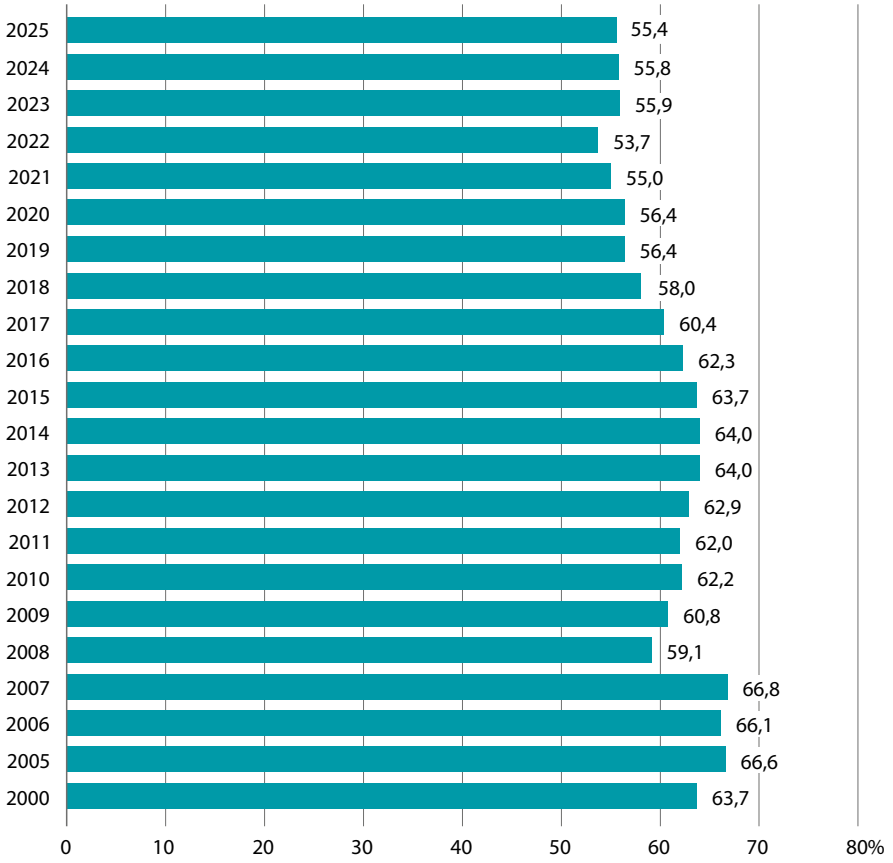
Przeciętne wysokości wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych wypłaconych w 2025 r. przez MS (6 410,72 zł), MSWiA (6 335,27 zł) oraz MON (5 946,63 zł) były znacznie wyższe, niż świadczenia wypłacone przez ZUS i KRUS (odpowiednio: 4 054,57 zł i 2 228,07 zł).

2.4 Zmiany wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury w latach 2000-2025
2.4 Changes of average monthly retirement pension in 2000-2025

W 2025 r. relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniosła 55,4 i obniżyła się o 0,4 p. proc. w porównaniu do roku poprzedniego. Istotny spadek tej relacji z 66,8% do 59,1% wystąpił w 2008 r., a następnie obserwowano stopniowy wzrost do 2013 r. Relacja ta w 2014 r. pozostała na tym samym poziomie, a następnie stopniowo obniżała się, łącznie o 10,3 p.proc. w okresie 2014-2022. W 2023 roku zanotowano wzrost do 55,9%. Po skoku w 2023 r. obserwowana jest stabilizacja na poziomie 55,9-55,4 z łagodnym trendem spadkowym w kolejnych latach.

Wykres 7. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto[a)] z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej[b)]

Chart 7. Relation of the average monthly gross[a)] retirement pension from the non-agricultural social security system to monthly average gross wages and salaries in the national economy[b)]

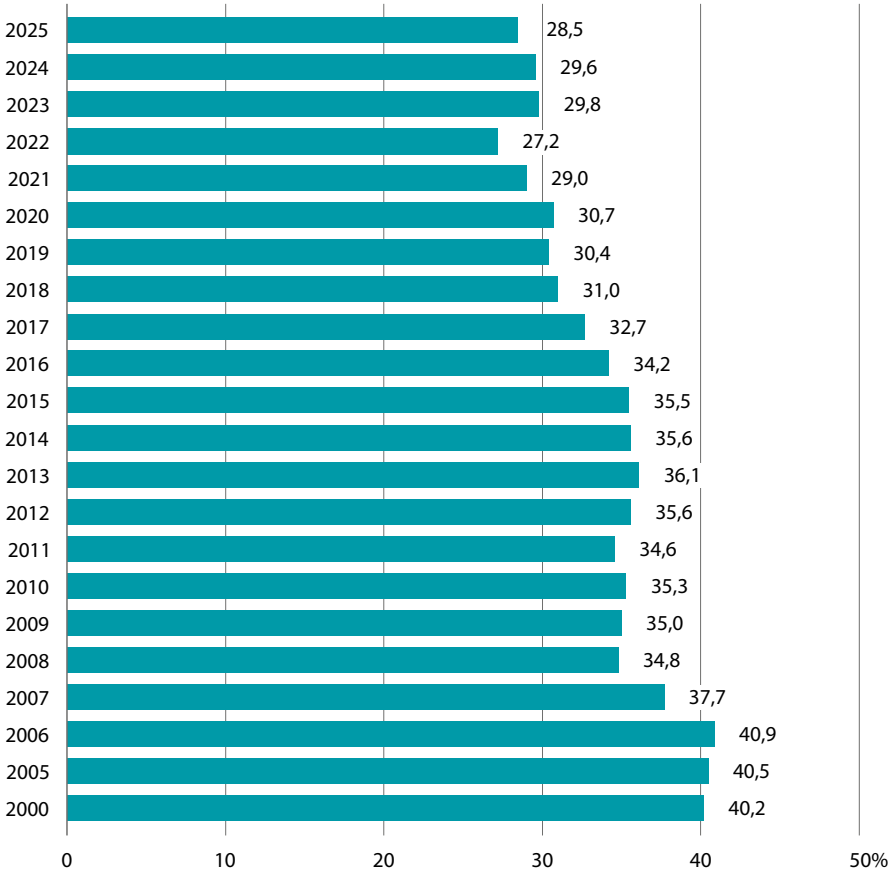
a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, without contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

W przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z KRUS w okresie 2000-2006 relacja jej wartości w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej pozostawała na zbliżonym poziomie od 40,2% w 2000 r. do 40,9% w 2006 r. W latach 2007-2008 wystąpił spadek do poziomu 34,8%. Relacja na poziomie około 35% pozostała do 2011 r., po którym nastąpił jej wzrost do 36,1% w 2013 r., a następnie stopniowy spadek do poziomu 30,4% w 2019 r. W 2020 r. zanotowano nieznaczny wzrost tej relacji o 0,3 p. proc., a w latach 2021 - 2022 wystąpił ponowny spadek. W 2022 r. relacja zmniejszyła się o 1,8 p. proc. do 27,2% w porównaniu do roku poprzedniego. Był to najniższy poziom od 2000 r., jednak w 2023 roku relacja ta wzrosła o 2,5 p. proc. do poziomu 29,8% w porównaniu do roku poprzedniego. W roku 2024 nieznacznie spadła o 0,2 p. proc. do poziomu 29,6%. W roku 2025 spadła o 1,1 p. proc. do poziomu 28,5% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 8. Relacja przeciętnej miesięcznej emerytury brutto[a)] z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej[b)]

Chart 8. Relation of the average monthly gross[a)] retirement pension from the Agricultural Social Insurance Fund to monthly average gross wages and salaries in the national economy[b)]

a) Patrz uwagi metodologiczne, pkt. 5. b) Do obliczenia przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

a) See methodological notes, point 5. b) For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, without contributions to compulsory social security, was adopted as the base (denominator).

Rozdział 3. Sytuacja gospodarstw domowych emerytów i rencistów[2]
Chapter 3. Situation of retirees' and pensioners' households

3.1 Dochody gospodarstw domowych emerytów i rencistów
3.1 Income of retirees' and pensioners' households

Średnie wysokości świadczeń wypłacanych emerytom i rencistom przekładają się na dochody, którymi dysponują ich gospodarstwa domowe. W 2025 r. w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wyniósł 3 204,37 zł (w gospodarstwach domowych emerytów – 3 259,76 zł, rencistów – 2 541,46 zł). Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę, którym dysponowały gospodarstwa domowe emerytów był o 240,45 zł niższy od przeciętnego dochodu w zbiorowości wszystkich gospodarstw domowych w Polsce (3 500,21 zł)[3].

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów, przeciętny miesięczny realny dochód rozporządzalny na 1 osobę w 2025 r. wzrósł o 3,2 % w stosunku do roku poprzedniego (w gospodarstwach emerytów – wzrost o 3,8%, w gospodarstwach rencistów – spadek o 0,8%), natomiast w gospodarstwach domowych ogółem zanotowano realny wzrost dochodu rozporządzalnego o 6,7%.

3.2 Wydatki gospodarstw domowych emerytów i rencistów
3.2 Expenditures of retirees' and pensioners' households

W 2025 r. przeciętne miesięczne wydatki w polskich gospodarstwach domowych na 1 osobę wyniosły 2 015,42 zł i realnie wzrosły o 3,6% w porównaniu do 2024 r. W gospodarstwach emerytów i rencistów rozpatrywanych łącznie wydatki te wyniosły 2 116,30 zł i realnie wzrosły o 3,4%. Wydatki gospodarstw domowych emerytów osiągnęły 2 140,08 zł na miesiąc i realnie wzrosły o 4,4 % w porównaniu do 2024 r., a w gospodarstwach domowych rencistów było to 1 831,73 zł (realny spadek o 8,0%).

Analizując strukturę wydatków gospodarstw emerytów i rencistów należy pamiętać, że ich gospodarstwa domowe są mniej liczne niż średnia liczba osób dla ogółu gospodarstw domowych[4]. Nie pozostaje to bez wpływu na analizowaną powyżej średnią kwotę wydatków na osobę oraz rozkład środków finansowych wydatkowanych na poszczególne towary lub usługi.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowiły 25,1% wydatków gospodarstw domowych ogółem (w 2024 r. – 25,3%). W przypadku gospodarstw emerytów i rencistów wydatki te pochłaniały 28,0% ogółu ich wydatków, w gospodarstwach emerytów – 27,8%, a w gospodarstwach rencistów – 30,0%. (w 2024 r. odpowiednio: 28,7%, 28,6% i 29,9%). Wyższy udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe na osobę w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów przekłada się na wyższe, w porównaniu z gospodarstwami domowymi ogółem, spożycie na osobę większości podstawowych artykułów żywnościowych. Jest to związane ze strukturą gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów niewielki jest odsetek dzieci w wieku do 14 lat.

Wydatki na używki (napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, narkotyki) osiągnęły 2,7% wszystkich wydatków gospodarstw domowych emerytów i rencistów i były o 0,3 p. proc. wyższe niż wśród ogółu gospodarstw

2 Na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych (BDG). Dane za lata 2021-2025 w całym opracowaniu zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze.

3 Więcej na ten temat w publikacji „Budżety gospodarstw domowych w 2025 r.

4 Wyniki badania BGD 2025 wskazują, że w przebadanej próbie gospodarstw domowych emerytów było przeciętnie 1,71 osoby, a rencistów 1,52. Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych ogółem wynosiła 2,39 osób; źródło: „Budżety gospodarstw domowych w 2025 r." Warszawa 2026.

domowych – 2,4%. Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów łącznie w mniejszym stopniu uwzględniały w budżetach wydatki na odzież i obuwie (2,4% wydatków), niż gospodarstwa ogółem (3,6%).

Znacznie większym obciążeniem dla nich były wydatki związane z użytkowaniem mieszkania łącznie z nośnikami energii. W gospodarstwach rencistów stanowiły one 24,9%, w gospodarstwach emerytów – 22,1%, podczas gdy w gospodarstwach domowych ogółem – 19,4% (w 2024 r. odpowiednio: 25,4%, 21,9% i 18,8%). Większy udział wydatków na eksploatację mieszkania wiąże się z mniejszą liczbą osób w lokalach zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów.

Specyfikę gospodarstw domowych emerytów i rencistów widać także wyraźnie w zakresie wydatków związanych ze zdrowiem. Obciążenie wydatkami na zdrowie, w tym na wyroby farmaceutyczne, było o 2,3 p. proc. wyższe w porównaniu z gospodarstwami ogółem (wydatki na zdrowie stanowiły 8,3% w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów i 6,0% w gospodarstwach ogółem). Ich udział był podobny jak w 2024 r. (odpowiednio: 8,2% i 5,6%).

W gospodarstwach domowych emerytów i rencistów w 2025 r. znacznie mniejszy udział w wydatkach, niż średnio ogółem, stanowiły wydatki na transport oraz na rekreację i kulturę. W gospodarstwach rencistów wydatki te stanowiły odpowiednio: 4,1% i 4,7%, a emerytów 7,2% i 5,4% w porównaniu do odpowiednio: 9,8% oraz 7,2% udziału tych obu kategorii w wydatkach gospodarstw domowych ogółem.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że dary dla innych gospodarstw domowych wpływały na wzrost wydatków gospodarstw domowych emerytów i rencistów w znacznie większym stopniu niż gospodarstw domowych ogółem (2,3% wydatków). Wydatki w gospodarstwach emerytów na wspieranie innych gospodarstw domowych stanowiły przeciętnie 2,9% ogółu wydatków, a w gospodarstwach domowych rencistów 2,6%.

3.3 Wyposażenie gospodarstw domowych emerytów i rencistów w przedmioty trwałego użytkowania

3.3 Equipment with durable goods in retirees' and pensioners' households

Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów, podobnie jak w roku poprzednim, były słabiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania w porównaniu z wyposażeniem gospodarstw domowych ogółem. Największe różnice między wyposażeniem przeciętnego gospodarstwa domowego, a gospodarstwa domowego emerytów i rencistów, na niekorzyść tych ostatnich, widoczne były w przypadku wyposażenia w: komputer osobisty, laptop lub tablet (posiadało go 79,0% gospodarstw domowych ogółem i 52,6% gospodarstw domowych emerytów i rencistów), urządzenie z dostępem do Internetu (odpowiednio 91,0% i 76,7%), drukarkę (odpowiednio 42,3% i 18,4%).

Istotne różnice występowały nie tylko w przypadku nowoczesnych urządzeń, ale również w stopniu wyposażenia w kuchenkę mikrofalową i zmywarkę do naczyń. Odsetek gospodarstw domowych emerytów i rencistów posiadających kuchenkę mikrofalową (59,7%) oraz zmywarkę do naczyń (39,5%) był niższy niż odpowiedni odsetek gospodarstw domowych ogółem (odpowiednio: 71,6% i 61,2%).

Samochód osobowy posiadało 52,9% gospodarstw domowych emerytów i zaledwie 35,2% gospodarstw domowych rencistów wobec 74,2% gospodarstw domowych ogółem. Rower posiadało 47,3% gospodarstw domowych emerytów i 42,7% gospodarstw domowych rencistów w porównaniu do 63,7% gospodarstw domowych ogółem.

Poziom wyposażenia gospodarstw domowych emerytów i rencistów pozostał z nielicznymi wyjątkami na podobnym poziomie jak w 2024 roku. Wzrosła - o 5,7% liczba gospodarstw domowych emerytów wyposażonych w telewizję kablową lub satelitarną, o 5,0% - w dostęp do internetu oraz o 3,3% – w kuchenkę mikrofalową. W przypadku gospodarstw domowych rencistów wystąpił wzrost o 33,8% gospodarstw wyposażonych w samochód osobowy, o 11,2% w rower oraz o 7,4% w zmywarkę do naczyń. Spadek o 10,8% wystąpił w przypadku wyposażenia w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku.

3.4 Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych emerytów i rencistów
3.4 Housing conditions retirees' and pensioners' households

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań zajmowanych przez gospodarstwo domowe wynosiła w 2025 r. – 89,0 m^2, w przypadku gospodarstw emerytów – 79,4 m^2, a gospodarstw rencistów – 69,0 m^2. Mniejsza powierzchnia mieszkaniowa nie powodowała jednak większego zagęszczenia. Przeciętnie na 1 pokój w takim lokalu przypadała mniejsza liczba osób w gospodarstwach emerytów i rencistów niż w mieszkaniach zajmowanych przez gospodarstwa domowe ogółem (0,7 w porównaniu do 0,9), a każda z osób dysponowała większą powierzchnią mieszkaniową niż w gospodarstwach domowych ogółem. Przeciętna powierzchnia użytkowa zajmowana przez 1 osobę, w przypadku gospodarstw domowych emerytów i rencistów wyniosła 39,1 m^2, w przypadku gospodarstw domowych ogółem – 31,1 m^2.

Dla określenia stanu lokali zamieszkiwanych przez emerytów i rencistów nie bez znaczenia jest także ich wyposażenie w urządzenia i instalacje techniczno-sanitarne. Odpowiedzi respondentów wskazywały, że emeryci i renciści łącznie w swoich mieszkaniach nieco rzadziej (różnica od 0,3 p. proc. do 1,7 p. proc.), niż przeciętne polskie gospodarstwo domowe, mogli korzystać z łazienki i spłukiwanego ustępu, ciepłej, bieżącej wody i centralnego ogrzewania. Wspomniana różnica generowana była głównie przez gospodarstwa domowe rencistów, wśród których odsetek gospodarstw wyposażonych w łazienkę (98,6%) oraz ciepłą, bieżącą wodę (99,0%) był niższy niż w gospodarstwach domowych emerytów (odpowiednio: 98,7% i 99,3%) przy wartościach przeciętnych dla gospodarstw domowych ogółem wynoszących odpowiednio: 99,2% i 99,5%. Gospodarstwa domowe emerytów deklarowały wyposażenie zajmowanych lokali na poziomie zbliżonym do przeciętnego polskiego gospodarstwa domowego.

3.5 Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych emerytów i rencistów
3.5 Subjective opinion about financial situation of retirees' and pensioners' households

Obok opisanych powyżej miar obiektywnych warto sięgnąć do subiektywnych ocen respondentów na temat oceny sytuacji materialnej ich gospodarstw domowych 47,6% gospodarstw domowych emerytów uważało, że ich sytuacja materialna jest dobra lub raczej dobra, 46,9% uważało, że sytuacja ta jest przeciętna, a pozostałe 5,6% oceniało ją jako złą lub raczej złą (w 2024 r. odpowiednio: 46,9%, 46,8% i 6,3%). Rozkład odpowiedzi dotyczących oceny sytuacji materialnej gospodarstw emerytów różnił się od ogółu polskich gospodarstw domowych. Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało 59,2% gospodarstw domowych ogółem, przeciętną 36,6%, a złą i raczej złą 4,2% gospodarstw domowych. Jednak już odsetek gospodarstw rencistów deklarujących złą lub raczej złą sytuację materialną był aż o 16,2 p. proc. wyższy niż w przypadku gospodarstw domowych ogółem i wynosił 20,4% (w 2024 r. – 17,2%). Dobrą lub raczej dobrą sytuację materialną deklarowało jedynie 26,0% gospodarstw domowych rencistów (w 2024 r. – 24,6%).

3.6 Minimum socjalne i minimum egzystencji dla gospodarstw domowych emerytów
3.6 The subsistence minimum and social minimum for retirees' households

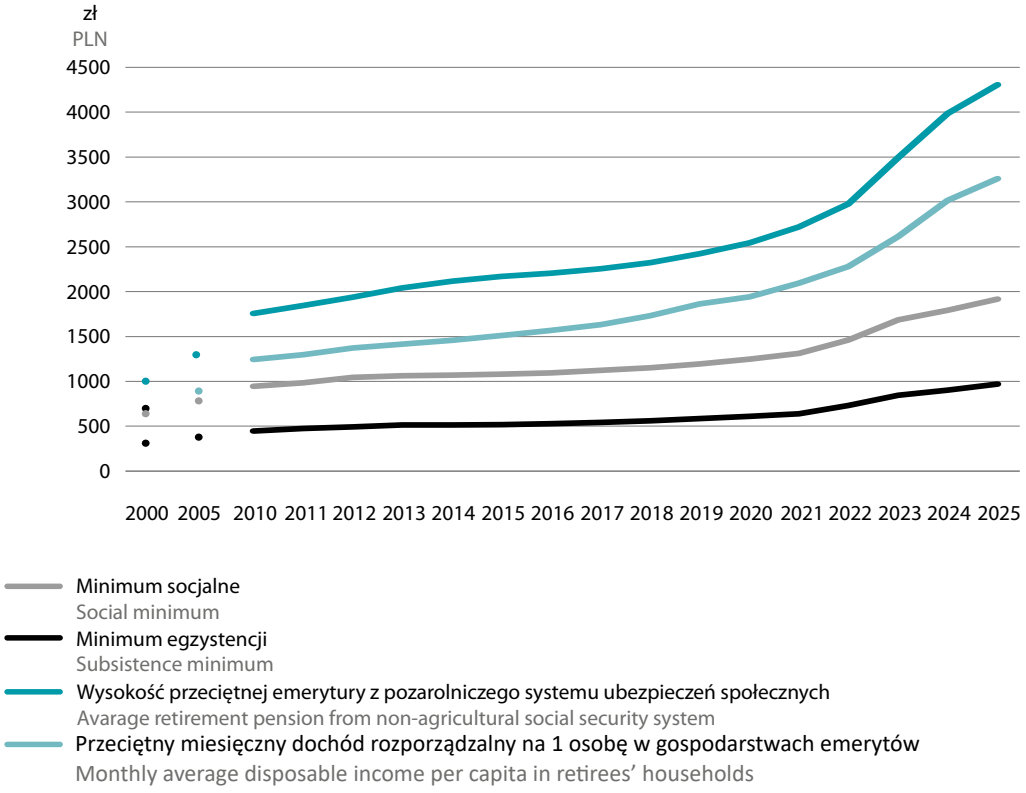
Porównanie wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz dochodu rozporządzalnego emeryckich gospodarstw domowych z minimum egzystencji i minimum socjalnym ustalanym przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych daje możliwość oceny przeciętnej sytuacji materialnej tych gospodarstw domowych (wykres 9).

Wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury wypłacanej w 2025 r. z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wynosiła 2 210,58 zł, a z pozarolniczego systemu – 4 305,96 zł. Średnioroczne minimum socjalne dla jednoosobowego gospodarstwa emeryckiego ustalono na poziomie 1 914,95 zł, a minimum egzystencji na 970,06 zł. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów wynoszący 3 259,76 zł był wyższy o ponad połowę od minimum socjalnego oraz ponad trzy razy wyższy od minimum egzystencji. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w emeryckim gospodarstwie domowym (2 140,08 zł) również przewyższały w 2025 r. minimum socjalne i stanowiły ponad dwukrotność minimum egzystencji.

Od 2000 r. różnica między wysokością przeciętnej miesięcznej emerytury z pozarolniczego systemu ubezpieczeń a zarówno minimum socjalnym[5], jak i minimum egzystencji[6] systematycznie się zwiększa.

Wykres 9. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych emerytów, przeciętna emerytura z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych a średnioroczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich

Chart 9. Monthly average disposable income per capita in single retirees' households and average gross retirement pension from non-agricultural social security system compared to subsistence minimum and social minimum for retirees' households

5 Patrz pkt.7 str.35. See point 7 on page 39.
6 Patrz pkt.8 str.35. See point 8 on page 39.

3.7 Subiektywna ocena stanu zdrowia emerytów i rencistów
3.7 Subjective opinion about health of retirees' and pensioners'

Oceniając swoją sytuację zdrowotną w badaniu EU-SILC, 29,7% rencistów i 19,5% emerytów określiło ją jako złą lub bardzo złą (w 2024 r. odpowiednio: 31,3%, 19,4%), co jest wynikiem znacznie różniącym się od opinii ogółu członków gospodarstw domowych (9,2%). 43,7% rencistów i 42,2% emerytów uważało, że ich stan zdrowia jest „taki sobie, ani dobry, ani zły". Odsetek osób deklarujących bardzo dobry lub dobry stan zdrowia wynosił wśród rencistów 26,7%, a wśród emerytów – 38,3%. Dla porównania, w przypadku gospodarstw domowych ogółem, odsetek ten wynosił 66,0%.

Uwagi metodologiczne

1. Prezentowane dane zawierające informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez:
   a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE);
   b) Ministerstwo Obrony Narodowej – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
   c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji;
   d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

3. Dane o świadczeniach emerytalno-rentowych nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych oraz dodatkowych rocznych świadczeń pieniężnych dla emerytów i rencistów (tzw. trzynastki i czternastki). W kwotach emerytur i rent uwzględniane są świadczenia wypłacane jako renta wdowia.

4. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m. in.:
   a) pracownicy;
   b) osoby wykonujące pracę nakładczą;
   c) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
   d) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
   e) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
   f) duchowni;
   g) żołnierze zawodowi;
   h) funkcjonariusze służb bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu[7], Państwowej Straży Pożarnej;
   i) funkcjonariusze służby więziennej;
   j) rolnicy indywidualni;
   k) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. także osoby represjonowane.

5. Kwoty wypłat świadczeń emerytalno-rentowych podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składek na ubezpieczenia zdrowotne.

7 Od 1.02.2018 – Służba Ochrony Państwa (Dz.U. 2024 poz. 325).

6. W publikacji zaprezentowano informacje o świadczeniach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313. Są to: ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, świadczenia pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej, świadczenia pieniężne dla osób deportowanych, dodatki kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych.

7. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem".

8. W publikacji wykorzystano dane otrzymane od następujących instytucji:
   a) ZUS (tab.1-5, 11-14, 19-21, 25-31, 38, 40-42, wykresy 1-3, 4, 7, 9, mapa 1);
   b) KRUS (tab.1, 6-9, 12, 15, 19, 22, 23, 27, 32-35, 39, wykresy 1-3, 5, 8, mapa 1);
   c) MON (tab.1, 10-12,16 , 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   d) MS (tab.1, 10-12, 17, 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   e) MSWiA (tab.1, 10-12, 18, 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, wykresy 1-3, 6, 7, 9, mapa 1);
   f) Dane wynikowe z badania budżetów gospodarstw domowych za 2025 rok (tab. 42-48, 50- 52, wykres 9);
   g) Europejskie Badanie Warunków Życia Ludności (EU-SILC) 2025 (tab. 49, 53);
   h) Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (tab. 42, wykres 9).

Podstawowe definicje

1. **Emerytura** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który spełnia warunki uprawniające do emerytury z ubezpieczenia społecznego tzn. osiągnął wiek emerytalny zróżnicowany w zależności od płci, zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych. Wysokość emerytury dla osób, które urodziły się przed 1949 rokiem określona jest przez staż pracy i wysokość zarobków w wybranych okresach pracy.

Dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego lub które nie są członkami OFE i nie spełniły warunków do emerytury na dotychczasowych zasadach, wysokość emerytury jest uzależniona od wysokości kapitału zgromadzonego na indywidualnym koncie ubezpieczo-nego. Warunki nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez MON, MSWiA oraz MS oraz wysokość tych świadczeń uregulowane są odrębnie (ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym Dz.U. 2024, poz. 242 i Dz.U. 2024, poz. 11121).

2. **Renta z tytułu niezdolności do pracy** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu, który jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz niezdolność do pracy powstała w okresach określonych przepisami, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jednakże w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku w drodze do pracy lub z pracy ubezpieczonemu przysługuje renta, mimo iż nie posiada wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Ponadto ubezpieczonemu przysługuje renta mimo, iż stał się niezdolny do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania określonych okresów w przypadku, gdy ma odpowiednio długi okres składkowy i nieskładkowy (kobieta 20 lat, mężczyzna 25 lat).

3. **Renta rodzinna** – świadczenie pieniężne przysługujące uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki do uzyskania jednego z tych świadczeń, bądź pobierała zasiłek lub świadczenie przedemerytalne. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.

4. **Przeciętna emerytura i renta brutto** – została obliczona jako kwota świadczeń wypłaconych w danym okresie tj. emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych wraz z kwotą emerytur okresowych podzielona przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców w tym okresie.

5. **Dochód rozporządzalny** – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

   W skład dochodu rozporządzalnego wchodzą:

   a) **dochód z pracy najemnej** – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego (wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń),

   b) **dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie**, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami,

   c) **dochód z pracy na własny rachunek**, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu,

   d) **dochód z własności** (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. przychody minus nakłady),

e) **dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,

f) **dochód z pozostałych świadczeń społecznych**, który obejmuje m. in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+", od II kwartału 2016 r.,rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),

g) **pozostały dochód,** który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

6. **Dochód do dyspozycji** – dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

7. **Minimum socjalne** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków", określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum socjalne jest modelem zaspokajania potrzeb na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i niezagrażającym biologicznemu i psycho-fizycznemu rozwojowi człowieka. Przy określaniu minimum socjalnego szczególny nacisk kładzie się na możliwość utrzymywania więzi społecznych, dlatego też „koszyk" ten obejmuje nie tylko zakup żywności, odzieży i obuwia, środki na utrzymanie mieszkania, ochronę zdrowia czy higienę, ale też wydatki umożliwiające wykonywanie pracy (transport lokalny i łączność), kształcenie i wychowanie dzieci, utrzymywanie więzi rodzinnych, kontaktów towarzyskich i minimalne uczestniczenie w kulturze.

8. **Minimum egzystencji** – kwota ustalana każdego roku przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie normatywnego modelu zaspokajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie przyjmującego postać „koszyków", określonych ilościowo i wartościowo dla poszczególnych grup potrzeb. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Znajdują się w nim wyłącznie dobra służące zaspokajaniu potrzeb egzystencjalnych (żywność, odzież i obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia i higiena).

9. **Gospodarstwo domowe jednoosobowe** – osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami.

10. **Gospodarstwo domowe wieloosobowe** – zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Methodological notes

1. The presented data containing information on **retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system** refer to benefits paid by:
   a) Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from January 1, 2009 to June 30, 2014 – in case of retirement pensions – from the sources gathered in the open pension funds (OFE);
   b) the Ministry of National Defense – in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the budget of the Ministry of National Defense;
   c) the Ministry of the Interior and Administration – in regard to benefits for former functionaries of public safety and members of their families – from the budget of the Ministry of Interior and Administration;
   d) the Ministry of Justice in regard to benefits for former functionaries of penitentiary staff and members of their families – from the budget sources of the Ministry of Justice.

2. Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of state budget expenditures), and also from the sources of non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.

3. Data on retirement pay and other pension benefits do not include payments of retirement and other pensions under international agreements and an additional annual cash benefits for retirees and other pensioners. Retirement pay and other pensions benefits include payments made as a survivors' pension.

4. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:
   a) employed persons;
   b) outworkers;
   c) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers'cooperatives;
   d) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of other agreements;
   e) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
   f) clergy;
   g) professional soldiers;
   h) the public safety functionaries, ie: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 VI 2002 the Office of State Protection), the Central Anti- Corruption Bureau, the Polish Border Guard, the Government Protection Bureau[8], the State Fire Service;
   i) penitentiary staff functionaries;
   j) farmers;
   k) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

5. The amounts of payment of retirement and other pensions are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income tax and health insurance contributions.

6. The publication presents information on benefits financed from a separate division of the state budget expenditure 75313. These are: energy-supply allowances for combatants, supplements for combatants,

8 Since 1 II 2018 – the State Security Service (Journal of Laws 2024 item 325).

cash benefits for soldiers of substitute military service, cash benefits for deported persons, compensation supplements and cash benefits for blind civil victims of warfare.

7. Due to data rounding, in some cases the sums of components may slightly differ from the "total" given.

8. The publication uses data received from the following institutions:
   a) Social Insurance Institution (tab.1-5, 11-14, 19-21, 25-31, 38, 40-42, charts 1-3, 4, 7, 9, map 1);
   b) Agricultural Social Insurance Fund (tab.1, 6-9, 12, 15, 19, 22, 23, 27, 32-35, 39, charts 1-3, 5, 8, map 1);
   c) The Ministry of National Defense (tab.1, 10-12, 16, 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   d) The Ministry of Justice (tab.1, 10-12, 17, 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   e) The Ministry of Interior and Administration (table 1, 10-12, 18, 19, 24, 27, 36, 37, 41, 42, charts 1-3, 6, 7, 9, map 1);
   f) Results from the Household Budget Survey for 2025 (Table 42-48, 50-52, chart 9);
   g) European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) 2025 (tables 49, 53);
   h) Institute of Labor and Social Affairs (Table 42, chart 9).

Basic definitions

1. **Retirement pension** – a monetary benefit for the insured who fulfills conditions giving right to the retirement pension from the social security, that is: attained retirement age – depending on the sex, employment in specific conditions or for special function, including contribution and non-contributory periods. The basic retirement pension for persons, who were born before the year 1949, is defined by a job seniority and wages in the chosen work periods. For persons who were born after 31 st of December 1948, and who joined the open pension fund, orwho are not the members of OPF and who did not fulfill requirements needed to get retirement pansion on the previous rules, basic retirement pansion depends on the capital, which was collected on individual insurance account. The conditions to acquire privileges to get retirement and other pension benefits paid by MND, MIA and MJ and the amount of those benefits are defined separetely (pension provision acts, Journal of Laws 2024, item 242 and 2024, item 1121).

2. **Disability Pension** – a monetary benefit to an insured person who is unable to work, has a required contributory and non-contributory periods and incapacity for work has arisen in the periods specified by law but no later than 18 months after the cessation of those periods. However, if the incapacity for work was incurred as a result of an accident on the way to work or back work, the insured person is entitled to a disability pension even though he or she does not have the required contributory and non-contributory period. In addition, the insured person is entitled to a pension although he or she has become unable to work 18 months after the cessation of certain periods, if person has a sufficiently long contributory and non-contributory period (20 year old female, 25 year old male).

3. **Survivors pension** – a monetary benefit to the insured members of a family of a person who at the moment of death had the right to retirement or disability pension or who fulfilled conditions to receive one of these benefits and also received a pre-retirement benefit or a pre-retirement allowance. All the insured members of family are entitled to one combined survivors pension.

4. **Average gross retirement and other pension** – the ratio of paid out benefits (i.e., retirement pansions, disability pensions, survivors pensions) during a given period to the number of beneficiaries of such payments in the given period.

5. **Available income** – includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services free of charge), excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

   Available income comprises:

   a) **income from hired work** – obtained in all workplaces by the given household member (wages and salaries, payments not included in wages and salaries),

   b) **income from a private farm in agriculture**, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it,

   c) **income from self-employment**, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession,

   d) **income from property** (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e. revenues minus investments),

e) **income from social security benefits**, which includes retirement pensions, other pensions, allowances (of which sickness allowances – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off accident compensations as well as since 2005, structural pensions for farmers,

f) **income from other social benefits**, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits, family benefits, child-raising benefit "Family 500+", social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts),

g) **other income**, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of change and lotteries.

6. **Disposable income** – available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

7. **Social minimum** – the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Studieson the basis of a normative model of satisfying low-consumption and consumption needs in the form of "baskets", quantitatively and qualitatively for individual needs groups. Social minimum is a model of meeting the needs at low level but still sufficient to meet the basic needs of life and not to harm the biological and psycho-physical development of man. In determining social minimum, special emphasis is placed on the ability to maintain social ties, so this "basket" includes not only the purchase of food, clothing and footwear, housing, health and hygiene, but also labor costs (local and communication, child education and upbringing, family ties, social contacts and minimal participation in culture.

8. **Subsistence minimum** – the amount determined each year by the Institute of Labor and Social Affairs on the basis of a normative model of meeting the needs of low-consumption and low-consumption consumption forms of "baskets", quantitatively and qualitatively for each group of needs. The subsistence level determines the level of satisfying needs, below which there is a biological threat to life and the development of psychophysical human. There are only good to meet the existential needs (food, clothing and footwear, housing, health and hygiene).

9. **A one-person household** – an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons.

10. **A multi-person household** – a group of people living together and maintaining themselves jointly. Households representing the basis socio-economic groups of the population were established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance.